

14. Ринок швидкозамороженої плодово-ягідної продукції в Україні

Світлана Камінська, Галина Сімахіна

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Україна виробляє фруктів та ягід більше, ніж споживає її населення, експорт їх мізерний, а споживання на душу населення відстає від того, що існує в європейських країнах. Тому перспективним є виготовлення швидкозамороженої продукції для зберігання цілорічного споживання.

Матеріали і методи. Проведено статистичний аналіз даних обсягу ринку плодово-ягідної продукції і виявлено, що Україна є виробником і постачальником продукції традиційних та найбільш затребуваних ягідних культур, таких як полуниця, малина, чорна смородина, агрус, чорниця, ожина, насамперед на європейський ринок. Також перспективними експортними напрямками є виробництво органічної ягідної продукції: чорниці, обліпихи, ожини, лохини, журавлини та чорноплідної горобини.

Результати. Виробництво ягід в Україні зростає в 1,5–2 рази швидше, ніж споживання. У 2015 році було вироблено 130,1 тис. т ягідної продукції, при цьому рекомендований рівень споживання ягід в Україні (4 кг на одну особу в рік) залишається набагато нижчим європейського (36 кг). На ринку ягід України лідує полуниця. За даними Держкомстату України, у 2013 році виробництво цієї культури становило 60,7; а у 2015 р. - 61,2 тис. т. - це сьоме місце в Європі за обсягами виробництва. Наступними за поширенням в Україні ягідними культурами є малина та смородина [1]. За 5 років (2011–2016 рр.) виробництво малини в Україні, за оцінками проекту «АПК-Інформ: овочі і фрукти», зросла з 28 до 32 тис. т. А експорт, якого до 2015-го практично не було, досяг 700 т в сезоні-2016. Майже всю українську заморожену малину у 2016 році викупили країни ЄС, при цьому в Польщу було продано 3,4 тис. тонн ягоди, тобто понад 50% всього експортного обсягу. Частка Німеччини склала близько 10% (понад 600 тонн).

Україна знаходиться на третьому місці в світі з виробництва заморожених дикорослих ягід. Експортуються переважно лохина, журавлина та чорниця; 75% заморожених дикорослих ягід спрямовується до Франції, Німеччини, Литви, Польщі. У 2013 – 2016 роках щорічно реалізовувалося закордон близько 678,5 т свіжих плодів ожини, а також журавлини [2].

Лохина залишається однією з найперспективніших і дорогих ягід. В 2016-м експорт ягоди виріс більш ніж в чотири рази - з 300 до понад 1200 т. Перспективною для комерційного вирощування ягідною культурою є чорноплідна горобина. Ціна реалізації свіжої горобини на внутрішньому ринку в сезон 2016 року складала 100–120 грн./кг, вартість сушеної ягоди становить 60–70 грн./кг.

Висновки. За останні 5 років експорт ягід з України збільшився в чотири рази, серед найбільш затребуваних - полуниця, чорниця і журавлина. Головними перешкодами експорту українських ягід є висока конкуренція; чинні в конкретних країнах стандарти, незалежно від офіційних вимог ЄС; застарілість виробничих фондів та не оптимальність бізнес-моделі.

Література

1. Рослинництво України, 2015 / Державна служба статистики України.– К., 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Органічне виробництво і продовольча безпека. –Житомир: ЖНАЕУ, 2017. –436с.